

doopsgezinde
gemeente
leeuwarden

Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden

26 juli 2020

Voorganger: Anne Dijkstra

Organist: Gerben Bergstra

Zangers: Roland Spey en Nynke Smit-Kloosterman

Thema: *Keuzes maken*

* Mededelingen en aansteken van de kaars

* Bemoediging en groet

* Gezang *Alles wat adem heeft love de Here* NL 146c: 1, 3, 4, 7

* Inleiding

Veertien dagen geleden had Tjitske een overdenking met het thema: Zaaier, zaad, zon en zegen. Mijn overdenking voor vandaag had ik al zo goed als klaar. Maar ... blijf rustig zitten als u toen aanwezig was want onze overdenkingen zijn totaal verschillend.

Je hoort mensen wel eens zeggen dat vroeger alles beter was dan in onze tegenwoordige tijd. En dat zijn dan vaak de wat oudere mensen die dat zeggen. Zij hebben in hun leven al heel wat meegemaakt. Zij leven in een tijd die almaar sneller lijkt te gaan. Maar zou vroeger echt wel alles beter en mooier zijn geweest dan onze eigen tijd? De tijd waarin wij nu leven. Worden de herinneringen aan vroeger door de ouderen misschien mooier gekleurd dat wat er in werkelijkheid is geweest?

Vroeger was alles beter en alles mooier. Zou het? Maar de echte herinneringen aan vroeger vervagen als je ouder wordt. Dat gebeurt nu eenmaal. Zo gaat dat in een mensenleven. Herinneringen waar jonge mensen geen weet van hebben. Zij leven in een sneller tempo.

Wat vandaag nieuw is, is morgen bij wijze van spreken alweer verouderd. Zo is de eenvoudige telefoon bijvoorbeeld uitgegroeid tot een veelzijdig gebruiksvoorwerp.

Als een boerenknecht op leeftijd terug denkt aan vroeger dan ziet hij misschien in gedachten nog al die mensen op het land. Samen zij aan zij aardappelen rooiend. Op de knieën wroetend in de aarde. De kistjes met zich mee trekkend. Theedrinkend, zittend in de berm. Gezellig?

Of balen hooi met de hooivork hoog op de wagen laden. Twee paarden er voor. En dan wordt even vergeten... dat het werk op het land lichamelijk erg zwaar was. Lange dagen werken tegen een laag loon. En dan doodop thuiskomen met pijnlijke spieren. Turf steken in de veengebieden, koren maaien met de zeis tot laat in de avond. En zij waren niet de enigen. Nee, het was in het verleden niet beter ... het was anders dan in onze tijd. Veel zwaar werk wordt nu door machines overgenomen.

‘En de boer, hij ploegde voort’ zegt men. maar wel in z’n eentje in een moderne trekker. Is dat beter? Het is anders ... Onze manier van leven is altijd aan verandering onderhevig. Wij moeten ons steeds aanpassen aan nieuwe situaties. In ons persoonlijk leven, maar ook in onze maatschappij. Maar soms is het jammer dat bepaalde manieren van leven voorgoed dreigen te verdwijnen, te verschuiven naar het verleden. Voor altijd?

* Gebed

* Gezang *O Heer, die onze Vader zijt* LvdK 463: 1, 2, 4, 5

* Bijbellezing
Marcus 4: 1-3
Marcus 4: 8-9
Marcus 4: 31-32

* Gezang *Een zaaier ging uit om te zaaien* LvdK 764: 1-6

* Overdenking

Sommige manieren van leven lijken voorgoed te verdwijnen. En dat is niet altijd om blij van te worden. Zo verandert bijvoorbeeld het gedrag van de mensen op zondag. Langzaam maar zeker. In de grote steden en dorpen gaan de winkels 's avonds en zondags steeds vaker en langer open. Het is een moderne trend – op weg naar een 24uurs economie. Op het platteland verloopt dit proces wat langzamer. Men is daar vaak wat behoudender. Maar toch werken ook daar de boeren steeds vaker op de zondag.

En de zondag als algemene rustdag is al verdwenen uit het straatbeeld. Persoonlijk vind ik dat geen winst. Die ene dag van de week dat je vrij bent van werk ... Vrij bent van boodschappen doen. En dat is voor kerkmensen ook heel Bijbels. Dan is er ook ruimte voor de kerkgang.

Zo staat er in de wet van Mozes, het vijfde gebod ... dat de Sabbat een dag is om uit te rusten van het werk. 'Zes dagen mogen jullie werken en bezig zijn met alles wat je moet doen. Maar de zevende dag is een dag die voor mij bestemd is. Dan mag je niet werken.

Ook je zoon, je dochter, je slaaf en je slavin mogen niet werken. En dat zou voor iedereen een groot goed zijn.

Zo'n zondagse rustdag. Voor het hele gezin en de mensen die eventueel bij je in dienst zijn. Want dat geldt het ook voor hen. Maar er zijn beroepen waarvoor dit niet altijd opgaat. Zij kunnen niet gemist worden. Maar in het algemeen kan de zondag een rustdag in de tijd zijn. Het geeft ritme aan het leven. Ook voor niet-kerkmensen.

Dat doet me denken aan de tijd dat Jezus nog op aarde wandelde. Zo liep Hij eens met zijn leerlingen tussen de korenvelden door. Het was de tijd van de oogst. De velden kleurden geel en het was Sabbat. Toen de leerlingen honger kregen wreven ze graankorrels fijn tussen hun handen, net toen enkele Farizeeërs voorbij liepen.

Werken op Sabbat, dat was ongehoord. Ze spraken Jezus er op aan: 'Waarom doen uw leerlingen iets wat op Sabbat is verboden'. Maar Jezus antwoordde: 'De Sabbat is gemaakt voor de mens en de mens niet voor de Sabbat'. Zo'n zondagse wandeling door de velden. De ouderen onder ons zullen zich die wandelingen nog wel herinneren. Lang geleden.

Oogsttijd. Jezus was heel bekend met het leven op het platteland. Hij kende als geen ander ... het harde leven van boeren en vissers. Veel van zijn verhalen spelen zich dan ook af in dit milieu.

Enkele weken later na die bewuste Sabbat was Jezus met zijn leerlingen op weg naar het meer van Galilea. Een grote groep mensen volgde hem om te luisteren naar zijn stem. En vanmorgen horen wij hoe hij vanaf een boot vertelt over God. Over God die toch zo vaak heel anders is dan de God van de Farizeeërs en Schriftgeleerden. Met al hun benauwende wetten en regels.

Daarom luisterden de mensen zo graag naar hem. Naar zijn bevrijdende woorden waardoor de mensen weer verder konden met hun leven. Luister goed zei Hij. Er is een tijd om te werken en een tijd om uit te rusten van het werk. Dat **zou** Jezus gezegd **kunnen** hebben.

Zo ging een boer op een gewone dag uit zaaien. Dat zaad is het woord van God en de zaaier is Jezus. Want hij zaaide vanuit het bootje zijn woorden uit over het land daar aan de oever van het meer. Waar een grote groep mensen hem zijn gevolgd.

Bij zijn akker aangekomen hing de boer een zak gevuld met korenzaad om zijn middel. Om vervolgens breed zwaaiend het zaad zo regelmatig mogelijk over de akker te verdelen. Dat was tot zover de taak van de boer. Geploegd, geëgd en gezaaid. Meer kon de boer niet doen. Hij moest wachten op de milde lenteregens en de warmte van de zon. Dan zou het zaad ontkiemen en als een groene waas het land bedekken.

Die groei zou de lange zomer doorgaan. Tot aan de oogst. Dat was toch de bedoeling van de boer! En als alles goed zou gaan, zouden er aan het eind van de zomer wuivende korenhalmen op het land staan. Dan zouden de maaiers met hun zeis klaar staan om het koren binnen te halen.

Tenminste ... als alles naar wens zou zijn verlopen. De boer had wel met vakmanschap gezaaid, maar toch kwam een deel van het zaad terecht op de weg. Waar de vogels al zaten te wachten. Ook nu nog is dat een bekend gezicht achter een ploegende boer. Alsof ze de boodschap aan elkaar doorgeven ... in een oogwenk was dat zaad verdwenen.

Weer een ander deel van het zaad kwam op een rotsachtige ondergrond terecht. Grond bedekt met een dun laagje aarde. En toen leek het in eerste instantie goed te gaan. Het zaad kwam wel op maar de wortels konden door de harde ondergrond niet bij het grondwater komen. Daardoor verdroogden de plantjes uiteindelijk in de felle zon. En weer leverde dit niets op.

En nog een keer ging het volkomen mis. Want een ander gedeelte van het gezaaide kwam schijnbaar wel goed terecht. Het werd later echter overwoekerd door onkruid. Het kreeg geen ruimte en geen zon zodat deze plantjes werden verstikt. En ook dit gedeelte van het land zou niets opleveren.

Zo geeft de evangelist Marcus – als een ervaren notulist – een zakelijk verslag van wat er zoal op het land van deze boer gebeurt. Maar Jezus zal minder zakelijk moeten zijn geweest, wilde hij de mensenmenigte boeien. Als geboren verteller zal Hij ook wel aandacht hebben besteed aan de figuur van de boer.

Want in dit verhaal speelt ook de boer een rol. Met zijn werklust, zijn zorgen en zijn emoties. Omdat hij weet dat het met de oogst altijd mis kan gaan. Hij heeft geen zeggenschap over de invloed van de natuur.

De boer – een mens van vlees en bloed. Het verhaal van de mens en zijn omgaan met de natuur. Verbeeld in een prachtig verhaal: De boer en zijn oogst.

En ruim 2.000 jaar later is daar nog diezelfde boer die ploegt, jaar in en jaar uit. En het resultaat is overal zichtbaar. Buiten op het land, maar ook in de winkel. Lopend in een grote supermarkt kom je altijd een vrij grote afdeling met groente en fruit tegen. Er is geen nee te koop. We leven wat dat betreft in een rijk land.

En achter deze uitstalling van groente en fruit zie ik in gedachten de boer staan. De boer die in de herfst van 2019 op het Malieveld in Den Haag massaal is begonnen te protesteren tegen de regering. Talloze trekkers blokkeerden het verkeer op de wegen. En nog is de boer anno 2020 aan het demonstreren. Omdat de tegenwoordige boer nu (en in de toekomst) steeds meer geconfronteerd wordt met allerlei negatieve invloeden. Als gevolg van de opwarming van de aarde en de uitstoot van CO₂.

Met al die verhalen over aardappels in een grond die steeds meer bedreigd wordt door verzilting van het grondwater. Extreem droge en hete zomers bedreigen al de oogst van koren en mais. Terwijl overstromingen en tornado's wereldwijd hun vernietigend werk doen. En de zeespiegel langzaam maar zeker in de toekomst zal stijgen. En de boer zegt men, zal daardoor anders moeten omgaan met zijn bedrijf.

Dat geldt niet alleen voor hem, ook wij zullen onze manier van leven moeten aanpassen. Zal de techniek in staat zijn het tij in de toekomst nog te keren?

Jezus had dit verhaal ook in onze tijd kunnen plaatsen.

Maar dit is de ene kant van het verhaal. De andere kant van het verhaal is een geloofsverhaal over het Koninkrijk van God. Want Jezus eindigt zijn verhaal niet in mineur.

Het laatst gezaaide zaad viel in vruchtbare grond.

Het werd goed koren met een prachtige opbrengst. Van wel 30, soms 60 en af en toe 100 korrels per aar. Waarna Jezus zijn verhaal afsluit met de woorden: 'Laat het goed tot je doordringen'.

De mensen gingen na afloop weer naar huis. Of ze de strekking van het verhaal hebben begrepen, dat vermeldt de Bijbel niet. Begrijpen wij het soms wel? Een mooi verhaal, dat wel, maar dan? Ook de leerlingen van Jezus zaten wat met dit verhaal in hun maag. Vandaar hun vraag: 'Waarom gaf U dat voorbeeld van het zaad in de grond?' 'Wel' antwoordde Jezus: 'Ik heb jullie het geheim van Gods wereld verteld. Maar voor mensen die niet in mij geloven geef ik alleen voorbeelden. Ze luisteren wel, maar ze begrijpen het niet en komen zo buiten het Koninkrijk te staan. 'Ik had gedacht dat jullie als mijn leerlingen, het wel hadden begrepen'.

Ook voor ons is het goed dat de evangelist Marcus bereid is om het uit te leggen. Want ook wij zijn wel eens ziende blind en horende doof. Vandaar.

Het zaad dat de boer uitstrooit, is het goede nieuws van God. Sommige mensen lijken op het zaad dat op de weg valt. Ze staan op een harde ondergrond, symbool van een gesloten hart. Ze luisteren wel even naar Jezus maar halen vervolgens hun schouders op. Het interesseert hen totaal niet wat daar wordt gezegd daar aan de oever van het meer. En het zaad blijft vruchteloos op de weg liggen. De satan neemt het van hen af. De boodschap van God is aan hen verspild.

Later stuurt Jezus zijn leerlingen twee aan twee op weg om het evangelie te verkondigen. En dan zegt hij heel apart: 'Als de mensen je niet binnen laten dan moet je meteen verder reizen. Je moet op deze plaats het stof van je voeten vegen.' De boodschap moet verder gaan want, zegt Jezus: 'Wie niet voor mij is, is tegen mij'. Het is hard, maar zo is het wel. Het is hun eigen keuze.

Andere mensen lijken op het zaad dat op rotsachtige grond valt. Zij reageren eerst met vreugde op de boodschap van Jezus. Sluiten zich aan bij een grote groep enthousiaste groep gelovigen. Ze deinen mee op de emoties van de dag.

Op de EO jongerendag hield een jonge bezoeker een groot doek omhoog met de tekst: *Be a Jesusfreak*. En dan denk ik: ach laat ook maar. Dat hoeft niet verkeerd te zijn.

Maar als hun geloof niet aan de verwachtingen voldoet, dan haken ze af en lopen de kerk voorbij. Anderen verlaten de kerk. Ze doen er niet meer aan.

Weer anderen lijken op het zaad dat opgroeit tussen het onkruid. Dat zaad komt wel op maar het wordt door het onkruid verstikt. Het geloof heeft geen kans gezien om te groeien. De mensen doen er uiteindelijk niets meer mee. Ze maken zich te veel zorgen over de dagelijkse dingen. Ze willen rijk worden en vooral een prettig leven hebben. En wat de mens verder nog najaagt in zijn leven.

Maar ook meningsverschillen tussen gemeenteleden kunnen de sfeer vaak hardgrondig bederven. Met als gevolg dat één van de partijen de kerk voor gezien houdt. En daar is geen Koningszaad tegenop gewassen. Al met al lijkt het niet best met de oogst. Alsof veel werk van de boer tevergeefs is geweest.

In deze gelijkenis maken de mensen steeds een eigen keuze. Ze zijn er zelf voor de volle honderd procent verantwoordelijk voor. Ze zijn of onverschillig of teleurgesteld. Of ze zijn geestelijk ten onder gegaan in het leven van alledag. Waarbij de boodschap op den duur verdwijnt. Armoe troef met het evangelie. Dat moet verdrietig zijn geweest voor de zaaier.

Het lijkt een weg van mislukking en tegenslag. Waarom heeft Jezus niet een andere baan gekozen.? Waarom is hij niet gewoon timmerman geworden net als zijn vader Jozef? De zaak overgenomen?.. Waarom niet?... Omdat hij ondanks alle teleurstelling blijft geloven in de komst van dat Koninkrijk van God.

Dat geloof is ook wel nodig. In een wereld waarin de zon ongenadig kan branden. Waarin het onkruid altijd weer de aarde dreigt te overwoekeren. In een wereld waarin een pandemie de mensheid kan teisteren. Waarin oorlogen en terreur de donkere kanten van de mensheid laat zien. Een wereld waarin de zaaier nogal eens wenend zijn werk moet doen. Maar dat is nu precies de wereld waar Jezus onderwijs geeft over dat Koninkrijk van God. Als een realiteit midden in onze harde en gebroken wereld. In die wereld roept Jezus ons op om te blijven geloven in dat Koninkrijk van God tegen alle verwachting in.

Want ten slotte staat er toch een goede oogst op het veld. Het zaad dat in de goede aarde valt, draagt veel vrucht: 30 korrels, of 60 of 100 korrels per aar. En vraag niet aan de zaaier hoe dat allemaal kan. Want dat weet de zaaier niet. Hij strooit het zaad over de aarde, gaat slapen en staat weer op, dag en nacht. Het ritme van zijn leven. En het zaad ontkiemt en komt op zonder dat hij weet hoe God het gezaaide een gezicht heeft gegeven.

Vrucht dragen. 30, 60 en honderdvoud. Niet iedereen is gelijk. De een draagt meer vrucht dan de ander. Als je maar vrucht draagt. Maar samen kunnen en mogen we Gods nieuwe wereld groot maken. Denk aan dat mosterdzaadje. Dat kleine zaadje, stop het in de grond dan wordt dat zaadje eens een grote struik waar de vogels hun nesten in bouwen. Zo kan iedereen op zijn eigen manier dienen ... Als je luistert naar de stem van Jezus, heb je brood om te leven. En dan mag je werken in de gemeente, uitstralend naar gezin en wereld. En dan mag je even als Hem vertrouwen hebben in de toekomst, de komst van zijn rijk.

Amen

* Orgelspel

* Open ruimte

* Gezang *Als een wijngaard* AWN IV-23

* Gebed, stilte, Onze Vader

* Gezang *God, die leven hebt gegeven* NL 718: 1-4

* Zegenbede

* Neuriën

Hear, wy freegje no, Jo seine op ús wei
Hear, wy freegje Jo, wês mei ús eltse dei (2x)
Amen

* Collecte bij de uitgang voor de ADS - Stuurgroep Duurzame Ontwikkeling
De SDO informeert en adviseert doopsgezinde gemeenten over duurzaamheid in het leefmilieu en ontwikkelingsamenwerking. Meer informatie: www.sdo.doopsgezind.nl.

Mededelingen

U kunt weer rustig gaan zitten en wachten tot de mensen met gele hesjes u uitnodigen om naar buiten te gaan.

De diensten worden op video opgenomen en zijn via de website van de gemeente, onder het kopje 'Preken en luisterdiensten', tot de daaropvolgende zondag te bekijken. Helaas moet dit vanwege de regels van Buma/Stemra, anders kost het de gemeente heel veel geld i.v.m. copyrights.

🔗 www.doopsgezindenleeuwarden.nl

Aanmelden voor de diensten kan tot zaterdag 12.00 uur via de kosterij. Telefonisch ☎ 058-2124073 – u kunt de voicemail inspreken – of ✉ koster@dgleeuwarden.org. Graag uw naam / namen en telefoonnummer vermelden en met hoeveel personen u komt.

De lijst met aanwezigen wordt samengesteld voor het geval achteraf blijkt dat een persoon die in deze dienst aanwezig was, besmet is met COVID-19. In dat geval wordt deze lijst ter beschikking gesteld aan de GGD i.v.m. het voorgeschreven contactonderzoek. De lijst wordt op een afgesloten plek bewaard en aan niemand ter inzage gegeven. Twee maanden na de dienst wordt deze lijst vernietigd.

Mededelingen voor de liturgie graag uiterlijk vrijdag 12.00 uur e-mailen naar: hannab@online.nl en ellesfeenstra@outlook.com

Bovenstaande mededelingen vindt u ook op 🔗 www.doopsgezindenleeuwarden.nl

Liederen (NL) overgenomen uit Liedboek – zingen en bidden in huis en kerk.

Liederen (LvdK) overgenomen uit Liedboek voor de kerken.

Liederen (AWN) overgenomen uit Alles wordt nieuw – Hanna Lam en Wim ter Burg